

Okuyucu Mektupları

Letters

Bilgi Çağı ve Halk Kütüphaneleri

İsmail Akman*

İnsanoğlu dünyada varoluşundan bu yana devamlı bir gelişme ve ilerleme içersinde olmuştur. Bu gelişme bazen oldukça yavaş, bazen de hızlı olmuştur. Atalarımız yaşamlarını sürdürebilmek için doğa ile devamlı mücadele etmişler ve akıllarını kullanmak suretiyle taş, kemik ve ağaçtan, ilkel sayılan av ve iş aletlerini kullanarak tabiatın zor şartlarını yenmesini bilmişlerdir. İlk insandan itibaren edinilen bilgiler babadan oğula geçerek, yok olmayarak bilgi birikimini oluşturmuş ve böylece taş devrinden günümüze, yani “Bilgi Çağı”na ulaşılmıştır.

Bilginin tanımını genel olarak; “Öğrenme, araştırma ya da gözlem yolu ile edinilen gerçekler ve insanlığın çalışması sonucu ortaya çıkan düşünsel ürün” biçiminde yapılmaktadır.

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren başlayan bu çağa günümüzde “Bilgi Çağı” denilmektedir. Çağımızda bilim ve teknoloji hızla gelişiyor. Bu gelişmeler hızını “bilgi”den almaktadır. Kitaplardan okuduklarımız, çevre ve ailemizden öğrendiklerimiz, konuşup-söylediklerimiz, herhangi bir aleti kullanmamız ve günlük yaşantımızda gerçekleştirdiğimiz her iş/faaliyet temelde bilgiye dayanmaktadır. İnsan zekasının ürünü olan bilgi nesilden nesile aktarılmasaydı ne olurdu hiç düşündünüz mü? Hiç şüphe yok ki, insan ilk çağda ne idiyse şimdi de o olurdu. Diğer bir anlamda her şey yeniden keşfedileceğinden bu günkü gelişmelerden söz etmek mümkün olmayacaktı. Hatta “Bilgi Çağı” diye bir terim hiç olmayacaktı.

Bilimsel ve düşünsel ürünler her alanda hızla gelişmekte ve yeni yeni ürünler ortaya koymaktadır. Sonuç olarak dün ya da daha önceleri öğrendiklerimiz bayatlıyor, eskiyor. Bu durumda da; kendi branşında yeni gelişmelerden ve yayınlardan haberdar olmayan bir öğretmen, kütüphaneci, doktor veya mühendisin mesleki bilgilerine ne kadar güvenebiliriz? Eğitimi sırasında AIDS hastalığı ortaya çıkmamış olduğundan bir doktorun acilen bu konuda

* İsmail Akman, Ulus (Bartın) İlçe Halk Kütüphanesi Müdürüdür;
e-posta: ismail.akman@mynet.com

bilgi edinmek için yeni mesleki yayınlara ihtiyacı olduğu kesindir. Benzer varsayımlar her meslek grubu için türetilir. Bu nedenle de 7 den 70'e her yaşta bilgi ile iç içe olmalıyız. Yer ve zaman ne olursa olsun varlığımızı sürdürebilmek için bu gereklidir.

Dünyada günde binlerce makale, dergi ve kitap yayınlanmaktadır. Normal şartlarda bir dergi veya kitabı edinmenin ve -maddi imkan olsa bile- ona ulaşmanın zor olduğu ülkemiz şartlarında, bu tür yayınlara ulaşmanın en kolay ve basit yolu halk kütüphanelerinden geçmektedir. Çok özel birtakım konularda belki halk kütüphanelerinin koleksiyonu yeterli olmayabilir. Ancak arz/talep dengesi kurulduğunda bu sorun da aşılabılır.

Bilginin yoğun biçimde kullanıldığı toplumlar gelişmiş ve kültürlü toplumlardır. Kültür, kalkınmanın temelini teşkil eder. Zira kültürel yönden yeterince gelişmemiş bir toplumun kalkınması istenilen düzeyde olmayacağı gibi, verimsiz de olur. Kültürel kalkınmada halk kütüphanelerinin rolü yadsınamayacak derecede büyüktür. Gelişmiş ülkelerin günlük yaşamlarında en sık kullandıkları birimlerden birisi de halk kütüphaneleridir.

Şüphesiz eğitim yaşam boyu sürmektedir. Okul öncesi, okul çağı ve sonrasında insanın bilgi edinmesinde karşılaştığı problemlerin çözümünde halk kütüphanelerine büyük görev düşmektedir. Halk kütüphaneleri, bulunduğu bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına geniş ölçüde katkıda bulunan yaygın eğitim kurumlarından. Halk kütüphanelerinin nitelik ve nicelik yönlerinden yeterli olmadığı bir toplumda gerçek kalkınmayı düşünmek hayal olduğu gibi, elde edilecek başarılar da geçici olacaktır. Çünkü bilgi ile beslenmeyen bir gelişme ve kalkınma kısır olur.

Bilgi ve kültür yaşanan bir hayata benzemektedir. Bu nedenle kültürümüz ne kadar güçlü ve gelişmiş olursa kültürel kalkınmamız da o derece sağlıklı olacaktır.

Tüm meslektaşlarıma ve kütüphane çalışanlarına saygılarımı sunarım.